

külföldön élő magyarok minden irányítás nélkül, szabadon és nemegyszer ellenségesen (ravaszul ellenségesen) mindenféle propagandát üzzenek. Az ilyen propaganda csak kivételes esetekben és józan ítéletű emberek kezében lehet hasznos. Az ellenségek könnyen felgöngyölíthetik az egészet. A kételkedőket s habozókat itt csak megrontják. Még ezeket is sürgősen haza kellene viteni, mert odahaza kevesebb lehetőségük van a rontásra, mint itt. Ne feledd el, hogy Eckhardt Amerikában, Lady Listowel itt nagy erővel dolgoznak egy fehér emigráció kiépítésén.

Sokszor nem is rosszakarathból, de kontárkodásból súlyos hibákat követnek el. Éppen ezért sürgős szükség volna szubvencionált lapokra, amelyek megfelelő irányelvek mellett dolgoznának.

6. Tegnap találkoztam Léon Blummal. Meglepett, hogy milyen jó kondícióban van. Nagyon barátságos hangulatban folyt le a találkozás. Többek közt azt mondotta: – és ezt kérlek, mondd meg Judithnak, ha ismét meglátogatna – hogy „dites à votre fille, de venir me voir à Paris. Je serais heureux de faire sa connaissance”.² Juditra nézve ez nagyon fontos, mert rajta keresztül esetleg jól elhelyezkedhetne, például kiküldhetnék a francia követségre Pestre. Persze nagy baj, hogy Judith nem tud magyarul. Ha összeszedi magát, valamit csak meg tud tanulni. Mindenesetre megvan az az előnye is, hogy most már németül is tud.

Remélem, hogy feleséged egészsége javult. A magyarországi tél azonban veszélyesnek ígérkezik. Ez áll az én feleségemre is. Már csak emiatt is szeretnék visszajönni Angliába, s legfeljebb tavasszal telepednék le végleg.

Meleg barátsággal üdvözöl Mindkettőtök

PIL 704. f. 129. ó. e. Közli: KMVÍ II. 202-204.

¹ Jászi és Vámbéry 1945. szeptember 11-i közös levelét Benešhez közli: *JOVI*. 471-473.

² „Mondja meg a lányának, látogasson meg Párizsban. Boldog lennék, ha megismerhetném.” Léon Blum a francia szociáldemokrácia vezető alakja volt, 1936-38-ban és 1946-1947-ben miniszterelnök, az összeomlás után Németországba deportálták.

149. KÁROLYI MIHÁLY ERNST OTTÓHOZ

(Guildford, 1945. szeptember 21.)

Kedves Ernst Ottó,

Köszönettel vettem szeptember 17-i levelét, és örömmel látom, hogy jól elhelyezkedett. Egyben gratulálok a résistance-ban¹ kifejtett bátor munkájához.

Ami a kért irányelveket illeti, jelen pillanatban semmi határozottat nem tudok mondani, s még kevésbé tudok tanácsot adni arra vonatkozólag, hogy mit csináljon. Ahhoz, hogy a külföldi magyarokat a hazai fejlődés szolgálatába állíthassam, előbb haza kell mennem, körül kell nézmem, és tudnom kell, hogy mi az otthoniak véleménye erről. Nézetem szerint az emigrációs mozgalmakat inkább le kell építeni, és egy otthonról irányított képviselői és kultúrszervet kell létesíteni helyettük. Ne feleddje el, hogy mi már nem vagyunk emigránsok. Éppen azért nem kívánok többé az emigrációs mozgalmakkal foglalkozni. Szerintem mindenben az otthoni kormány illetékes.

Természetesen addig is, amíg Magyarország felveszi a hivatalos kapcsolatot a külfölddel, mindent meg kell tenni az új Magyarország megsegítéséért, és Franciaországban a Bölöni György vezetése alatt álló függetlenségi mozgalom köré kell csoportosulni. Így tehát nagyon helyesnek tartom, ha Maga ennek a csoportnak a keretében dolgozik. Többet egyelőre nem tudok mondani.

Szívélyes üdvözzel

¹ Ellenállási mozgalom (francia).

150. W. G. HAYTER KAROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1945. október 2.)

Dear Count Károlyi,

I am glad to say that we have now received a telegram from Budapest¹ informing us that both the Russian and Hungarian authorities have agreed that if you and Countess Károlyi visit Hungary you will both be able to return to this country if you wish to do so.

yours sincerely

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti)

*

Tisztelt Károlyi gróf,

Örömmel közölhetem, hogy most kaptunk egy táviratot Budapestről,¹ mely arról tájékoztat, hogy mind az orosz, mind a magyar hatóságok hozzájárultak, hogy ha Ön és Károlyi grófnő Magyarországra látogatnak, mindketten visszatérhessenek hozzánk, ha úgy kívánják.

¹ Gascoigne szeptember 26-án küldött táviratának szövege a következő: „Orosz és magyar illetékesek (authorities) most egyeztek meg abban, hogy Károlyi és felesége Magyarországra jöhetnek és el is hagyhatják.” A táviratot megkapták az angol kormány tagjai. (PRO FO 371/48 468.) Ugyanitt található Hayter október 2-i levelének fogalmazványja.

151. HAVAS ENDRE KAROLYI MIHÁLYNÉHOZ

(London, 1945. október 4.)

Kedves Elnökné,

Köszönöm levelét. Remélem, hogy megkapta az LMK csekket. Őszintén bevallva eddig azért nem írtam, mert rendkívül rosszul esett, hogy a múltkor lecsapta a telefont. De miután tudja, hogy nekem az a hibám, hogy csak egy napig tudok haragudni, már el is felejtettem. Mégis le szeretném szögezni, hogy én semmiféle széket nem törtem el, és a klubban hagyott asztal olyan kijavíthatatlanul össze volt törve, hogy csak tüzelőfának lehetett használni. Ennek a tüzelőfának egy részét a Finch által odaküldött ember úgy lát-szik elvitte, mert amikor az Elnök úrral a kulcs visszaadása után a linóleum miatt visszamentünk, már nem volt a padláson. Ennek ellenére felajánlok 2 fontot a mozgalomnak ezért a kárért.

Remélem, hogy jobban érzi magát, és nemsokára utazóképes állapotban lesz. A mozgalom történetét és a pénzügyi elszámolást a jövő héten befejezem, és ezen a héten végre kaptam munkákat, és nagyon kevés időm van. Tudom, hogy már régen készen kellett volna lenni, de olyan aprólékos munka, és olyan nehéz a különböző adatokat összeszedni. Megnehezíti a munkát, hogy hosszú időn keresztül nem én csináltam a dolgokat, legalábbis a pénzügyi részét, és így mindent ki kell nyomoznom. Arról nem is beszélve,